

EDINOST
206 Adelaide St. W.
Toronto 1, Ont.
"Authorized as second class mail,
Post Office Department, Ottawa"

Edinost

BOJ PROTI PREOSTANKOM
FAŠIZMA — PROTI CRNI RE-
AKCIJI — JE BOJ ZA MIR IN
VARNOST V SVETU!

CENA NAROČNINI:
Za Kanado in USA.
Za eno leto \$3.00
Za pol leta 1.75

Let. 4. Št. 194. Cena 5 c. TORONTO, ONTARIO TUESDAY, DECEMBER 24 1946. Price 5c. Vol. 4. No. 194.

JUGOSLAVIJA BO ZAHTEVALA DEL KOROŠKE IN ŠTAJERSKE

CIVILNA VOJNA VSILJENA KITAJCEM — CHOU ENLAI

Yenan: — Chou Enlai, ugledna oseba pri vodstvu kitajskega naroda je izjavil, da bodo v bližnji bodočnosti, demokratične sile Kitajske vrgle raz sebe jarem skrajne reakcijske skupine. "Ko bo prišel ta čas", je rekel Chou Enlai v posebnem intervju, ki ga je imel z dopisnikom "The Associated Press" — "se bo narod Kitajske združil v eno trdno napredno fronto. Demokratične sile bodo zdrbile hrbenico vojaški ofenzivi "Kuomintang-a v šestih mesecih in v enem letu bodo temeljite spremembe, ki bodo delovale na vso vladno obliko Kitajske vključno ekonomsko strukturo." Chou, je izjavil, katerega intervju je trajal nad štiri ure, da ni dobil nobenega odgovora od predsednika Trumana ali od Gen. Marshall-a, kateri je posebni odposlanec predsednika Trumana in tudi ne od Chiang Kai-shek-a na njegov nedavni brzojav, katerega vsebina je bila pojasnjena v dveh točkah, ki so potrebne da se doseže sporazum in se obnovijo pogajanja. Te točke so: razpust reakcijske skupščine in odpoklic vojaštva v položaje, katero je bilo pred 13. januarjem 1946.

On je tudi rekel, da je cilj narodne vojske Kitajske, upostaviti stanje, katero je bilo pred 13. januarjem, ampak Yenanska vlada se ne bo omejevala samo na to, med tem pa on ne veruje, da bi bila zmogljiva Chang Kai-shek-ova armada započeti, kakšne večje ofenzive v Manchuriji, ker nima zadostnih rezerv in ob enem potrebuje vojaško moč po drugih krajih. Chou Enlai je dalje izjavil; "ako bi bil Chang Kai-shek pripravljen sprejeti ponudbo in formirati koalicijsko vlado so oni na to pripravljivi odpoklicati svoje čete iz Harbina, Cicharja, Čefoo in drugod. Cou Enlai je tudi opozoril na stanje v Shanghai-u. Nedavne stavke so le začetek tega kar ima priti, ker je tisoče prebivalcev gnanih v brezup vsled lakote in bodo začeli protestirati. Nadalje je izjavil, da je civilna vojna vsiljena Kitajcem po Kuomintang-u in štirih družinah, Chiang, Soong, Chen in Kung, katere nimajo drugega načina in metode, da si obvarujejo ogromno premoženje in bogastvo ki so ga nako-

Solidarnost Timminških rudarjev do stavkarjev

Timmins: — Prejeto povišanje plače 10c. na uro je okoli 2200 rudarjev Hollinger Mine poklonilo v pomoč stavkarjem v Norandi. Hollinger rudarji pravijo, da je borba Norande stavkarjev tudi njihova borba. Da ni bilo stavke v Norandi težko, da bi Hollinger mine povišala plačo rudarjem. Po pravici imenujejo to prve sadove stavke v Norandi. Tako trdna solidarnost rudarjev Hollinger Mine in stavkarjev v Norandi je iznenadila Hollinger-sko upravo. Kako bi tudi ne, saj je šele pred par dnevi upravitelj Hollinger Mine podpisal letak proti unijskim zahtevam in mislil razbiti unijo in glejte, dogodilo se je, da so delavci postali še bolj zavedni svojih nalog. pičili na krvi kitajskega naroda. On je tudi rekel v tem intervju, da so v teku pogajanja med Nanking-om (glavno mesto Chang Kai-shek-ove Kitajske) in Washingtonom, za večjo naročbo municije ki znaša okrog \$200,000.000. Chou Enlai je izrazil mnenje, da bo Amerika kmalu osamljena v družini Združenih Narodov, ako bo nadaljevala z sodanjo kvarno politiko napram Kitajski.

V Grčijo bo poslana komisija

Lake Success: — Svet Varnosti Združenih Narodov je sklenil poslati preiskovalno komisijo v Grčijo v namenu da ugotovi vir vsega zla in pobijanja grškega prebivalstva in obmejnih spopadov. Komisija naj bi šla v Grčijo ne kasneje kot 14. januarja 1947. Bilo je očitno takoj iz početka debate, da bo poslana preiskovalna komisija v Grčijo, ker so to zahtevale vse tri obdružene države, Jugoslavija, Albanija in tudi Bolgarija ter podčrtale dejstvo, da so obdolžitve Tsaldaris neutemeljene. Pri pregledu vse grške zadeve je rekel zastopnik Sovjetske Zveze; Gromykov, "da je ministrski predsednik Konstantin Tsaldaris in njegova reakcijska vlada središče okuženja na Balkanu", ter nadaljeval: da je bilo od strani Jugoslavije, Albanije in Bolgarije predloženih dovolj dokazov, da se more dokazati krivdo grške reakcije. Dogodki kateri se dogajajo v Grčiji izvirajo iz divjega terorja, proti demokratičnim strankam, osebam, organizacijam, gibanjem, strokovnim unijam, mladini in na prvem mestu proti onim, kateri so se tako junaško borili proti našemu skupnemu sovražniku — fašizmu." je rekel Gromykov. V svojem pregledu cele zadeve

Zahtevala bo vse ozemlje kjer prebivajo Slovenci

Beograd: — Vlada F.L.R. Jugoslavije bo zahtevala osvoboditve tudi onega svojega naroda, ki je po krivici ostal izven mej Jugoslavije v Avstriji — Slovence na Koroškem in Štajerskem. Nedavno je bilo o tem govorno v eni izjavi predstavnika ministrstva zunanjih zadev v kateri je bilo med ostalim rečeno, da bo Jugoslavija zahtevala osvoboditve Koroške in Štajerske, to je vse one dele kjer bivajo Slovenci iste priključila Federativni Ljudski Republik Jugoslaviji. Kdaj se bodo te zahteve predložile, bodo odločile prilike ali dejstvo ostane, da ljudska vlada dela na tem, da se izpolnijo želje slovenskega naroda za združenje v skupno življenje v bratski skupni domovini — novi Jugoslaviji. V zvezi s tem je zelo važno pokazati na strupeno gonjo v Avstriji ki se vrši proti slovenskemu prebivalstvu na Koroškem. Nedavno je Jugoslavanska vlada poslala protestno noto odgovornim krogom v Avstriji v kateri je opozorila na proti-jugoslovanske aktivnosti, katere se dnevno vršijo nemoteno. Med ostalim je bila širjena ena brošura pod naslovom, "Pokrajinska in ekonomska vprašanja Spodnje Štajerske". V tej brošuri se odprto zahteva neke dele Jugoslavije, prav po nazi-fašističnih, metodah. Ko je slovenska mladina na Koroškem zahtevala dovoljenje, za odhod na gradbo "mladinske proge" Brčko-Banoviči, so reakcijske oblasti na Koroškem odredile dovoljenje. Predzno postopanje napram slovenskemu narodu na Koroškem in Štajerskem, širjenje omenjene brošure, prepoved slovenski mladini na delo proge Brčko-Banoviči in še mnogi drugi dokazi jasno pričajo, da v sporazumu zavezniške oblasti v Avstriji se širijo proti-jugoslovanske aktivnosti. Še celo delegaciji slovenskega naroda na Koroškem ni bilo dovoljeno oditi na Vse-Slovanski Kongres v Beograd. Medtem ko se tako vrstijo krivice proti Jugoslaviji in Slovenskemu narodu v Avstriji — se dovoljuje zločincem, izdajalcem in drugim hlapcem fašistične osi, da delajo kar koli jih je volja v ameriški in angleški coni. Lažnjiva propaganda proti Jugoslaviji je nekaj na kar zavezniki gledajo ravnodušno, toda za vse to pride končni obračun.

"ATOMSKE BOMBE SE NE MOREJO SMATRATI ZA MIROLJUBNOST" — WALLACE

New York: — Henry Wallace je v "New Republic" objavil drugi članek njegovega mnenja o mednarodnih problemih in nalogah progresivnih sil v borbi za trajni mir in mednarodno prijateljstvo. "Sovjetska Zveza v resnici hoče mir", pravi Wallace. "Resnica je, da Sovjetski predstavniki govornijo ostro in navadno zavzemajo skrajna stališča ampak dajejo tudi koncesije. Na zadnjih sestankih je Sovjetska Zveza dala več koncesij kakor Združene Države" je rekel Wallace. "Ko Sovjetska Zveza prihaja na pol pota naproti", vpraša Wallace — "zakaj bi Združene Države in Vel Britanija ne naredile velik korak naprej še dalje od druge polovice pota. "Dolžnost ameriške vlade je, da pove svetu koliko atomskih bomb ima in koliko jih misli še napraviti do konca leta 1947. Mi hočemo, da se preštejejo atomske bombe, da vemo koliko je že narejenih." zahteva Wallace. "Akoravno nikdo ne zahteva, da odkrije tajnost atomske bombe naj bo katerakoli država predno se upostavi popolna varnost v svetu, ali svetu je nemogoče verovati v miroljubne namene Zdru-

Vsem članom Kanadskih Južnih Slovanov in vsem priključenim organizacijam, kakor tudi ostalim sodelavcem in podpornikom želi — Srečno Novo Leto 1947.

Izvršni Odbor Sveta Kanadskih Južnih Slovanov

KAKO JE BILO OTVORJENO PRVO ZASEDANJE USTAVODAJNE SKUPŠČINE L. R. SLOVENIJE

Dne 18. novembra je bilo zasedanje prve ustavodajne skupščine v L. R. Slovenije. Zasedanje se je vršilo v veliki filharmonični dvorani na Kongresnem trgu v Ljubljani. Dvorana je bila za ta zgodovinski dogodek slavnostno okrašena. Ob 16. uri so ljudski poslanci začeli zasedati svoja mesta. Ko sta v dvorano vstopila ljudska poslanci, Edvard Kardelj in Boris Kidrič, so ju vsi navzoči navdušeno pozdravili. Nato so prišli v dvorano člani vlade L.R.S. s predsednikom Miho Marinkom na čelu, ki so jih ljudski poslanci pozdravili s ploskanjem. Med tem so prišli tudi slavnostni gostje; poslanci ljudske skupščine FLRJ, 18 članska delegacija iz Julijske krajine na čelu s predsednikom PNOO Bevkom Francetom, predsednik MLO Fran Albreht, zastopnik JA, Predsednik vrhovnega sodišča LRS dr. Žigon, prezident Akademije znanosti in umetnosti dr. Kidrič, zastopnik Ljubljanske univerze Alojzij Kral, francoski in angleški konzul ter zastopnik češkega konzula, predstavniki množičnih organizacij in tiska. Ob 16.15 je predsednik Prezidija SNOS-a Josip Vidmar s čiki letanem ukaza Prezidija SNOS-a sklicanju Ustavodajne skupščine LRS otvoril prvo redno zasedanje Ustavodajne skupščine L.R.S. Čitanje ukaza so ljudski poslanci poslušali stoje. Zatem je pred-

slovenstvu. Mislim, da je naše slovenstvo, ki je izšlo iz osvobodilne borbe, dejansko tako in da mi danes tukaj dejansko ustvarjamo neodvisno svobodno slovenstvo, ki se je po svoji prosti volji združilo, z vsemi jugoslovanskimi narodi v novo federativno, ljudsko, Titovo Jugoslavijo. Izpolnjen je stoletni sen slovenskega naroda. Izpolnjeno je pričakovanje vseh naših narodov. Danes dejansko vstaja pred nami "Ilirija oživiljena". Dejansko vstajajo veliki pevec "Sonetnega venca": "Vremena Kranjcem bodo se zjasnila". Dejansko vstaja med nami sen Ivana Cankarja in demokracija Franceta Levstika, vstaja s tem našim ustavodajnim zborom slovenska državnost. Še mnogo več. Vstaja naša zveza z vsemi jugoslovanskimi in slovanskimi narodi. Vsi veste, da so naši veliki misleci vselej pozivali k bratstvu slovanskih narodov. S tem, da mi ustvarjamo v Sloveniji svojo državnost, zvezano z višjo državnostjo jugoslovanskih narodov, polagamo enega izmed važnih kamnov stavbe vseslovenske skupnosti. Če se ozremo v preteklost tega boja, se moramo spomniti prvih dni osvobodilne fronte, se moramo spomniti prvega Plenuma osvobodilne fronte, ki je v svojih osnovnih točkah, dejal bi skoro da prerokoval, napovedal čas, ki ga danes doživljamo. Napovedali smo

svobodno Slovenijo v svobodni družbi jugoslovanskih narodov, napovedali smo zvezo s slovanskimi narodi, napovedali smo oblast ljudstva, združenega v osvobodilni fronti. Vse to se je danes dejansko izpolnilo. (Ploskanje). Velika naloga stoji pred tem zborom, velika in svečana naloga. Mi polagamo temelje svoji državnosti za dolgo let. Pripravljamo ustroj naše državnosti morda za desetletja stoletja. Odgovorna je ta naloga, važna je. Toda neka zavest mi daje pogum in trdno vero v to, da bomo svojo nalogo opravili. Za nami je slavna preteklost. Izpolnili smo vse svoje dolžnosti nasproti svojemu narodu. Bili smo pravi patrioti, ki nismo nikoli pozabili na slovenstvo, jugoslovanstvo in ki nismo nikoli pozabili prve človeške dolžnosti biti progresiven član človeške družbe. Iz tega vzroka pa me navdaja vera v to, da bomo tudi to svojo nalogo opravili kakor smo opravili doslej vse. Če se vrnem v preteklost in Vas spomnim na leto 1941, se moram nchote vprašati, od kod je črpal Plenum Osvobodilne fronte in njegov izvršni odbor, odkod sta črpala svojo oblast, od kod sta in zakaj sta mogla tako učinkovito vplivati na množice slovenskega naroda. Izpraševal sem se o tem. Odgovor je samo eden: Osvobodilna fronta in njen Izvršni odbor sta v najtežjih časih sloven-

MLADINSKA PROGA — BRČKO-BANOVIČI

Znamenita proga Brčko-Banoviči je bila dana prometu dne 7. novembra 1946. Računalo se je, da bo proga narejena koncem novembra, ali neumorno delo vse mladine Jugoslavije je omogočilo, da je bila proga narejena in dana prometu pred tem časom. Progo je zgradila jugoslovanska mladina, kakor dar maršatu Jugoslavije — Titu. Na progi niso delale samo delavne brigade iz raznih delov Jugoslavije, ampak je bila na tem delu tudi češka, rumunjska, poljska in druga mladina, ki je zastopala svojo mladino. Proga je dolga devet-deset kilometrov in veže sledeča industrijska in rudarska središča: Zavidoviče, Vrapče, Zenico, Kakanj, Varež in Sarajevo. Povezana bo tudi z morjem, ker se bo proga nadaljevala v grajenju in bo vezala bogate kraje Bosne z Dalmacijo. Na ta način bo povezana z morjem in Sarajevom ter bo spadala v vrsto najvažnejših prog Jugoslavije. Lokomotiva ki je prvi pot brzela po novi progi je nosila napis: "Našemu Maršalu za rojstni dan." Tako gradi mladina proge, ceste, seka gozdove, uči nepismene, hodi v šole pravlja šport in se veseli v novi Jugoslaviji. Z istim elanom gradi naši narodi novo Jugoslavijo, srečno skupno domovino vseh narodov Jugoslavije.

"EDINOST"

Published weekly at

206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing proprietor
in Slovenian Language

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST

Izhaja vsako sredo v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Dopisi brez podpisa se ne vpoštevaajo. Rokopis nenarodnih člankov in dopisov se ne vrača.

Zaključki Glavnega Gdbora S. K. J. S.

Na seji Glavnega Odbora Sveta Kanadskih Južnih Slovanov ki se je vršila dne 15. decembra v Toronto se je sprejelo med drugimi par prav važnih zaključkov, o katerih naj spregovorimo nekoliko besed, kar pa ne sme ostati samo pri besedah ampak moramo, besede podpreti z delom, da bomo te važne zaključke izvršili v stvarnost.

Prvi od teh je, da se bo z zbiranjem pomoči za naš narod nadaljevalo, a v glavnem za otroke, kateri so izgubili stariše v zadnji osvobodilni vojni. Do sedaj se je nekaj storilo v tem oziru ali ne v toliki meri, kakor bi se moralo storiti po velični potrebi, ki naj bi se z ozirom okolščin v kateri so ti otroci zgubili svoje stariše, svoje najdražje — upoštevala. Število otrok, ki so v vojni izgubili v večino slučajev obo — mater in očeta — znaša okrog 800.000. Požrtvovalne žene v organizaciji A.F.Z. (Anti-Fašistične-žene) so te otroke z velikim trudom zbrale, v dežju, snegu, burji in viharju. Dostikrat so bile bose, lačne pri tem delu ko so z materinskim čutom iskale otroke in podatkov, katerih v mnogih, da, premnogih slučajih ni bilo mogoče dobiti. Otroci so se namestili po raznih otroških domovih, kjer se jim poskuša namoženosti materino in očetovo ljubezen. Država sedaj skrbi za te otroke. Ona jim je mati in oče. Lačni in goli ravno niso, ker jih država hrani, oblači in vzgaja. No, poleg vsega tega čeravno niso na ulici in jim daje država streho, bi bilo lepo in primerno, da se tudi mi spomnimo na te malčke, katerih ne bo več gladila nežna materina roka in okorna roka očeta. Primerno bi torej bilo da se jih spomnimo s kakimi darovi, lepo pisano srājko ali kakšno igračko, obvalom ali kaj podobnega. Takšni darovi od nas bi bili detetu ali otroku izraz spoštovanja njihovim staršem, ki so dali svoja življenja, da bi nam moglo biti lepše — dali so svoja življenja za svobodo vseh narodov Jugoslavije. Otroci tega ne bodo pozabili in bodo govorili, da jim je to poslala neka dobra žena — mož od daleč — morda dobra mati — ali dobri oče iz Kanade. Oni se bodo počutili, da niso zapuščeni, pač pa da imajo nekoga, ki se jih spominja in ko bodo že odrasli se bodo spominjali svojega dobrotnika, ali dobrotnice.

Sklep S.K.J.S., da se še nadalje pomaga otrokom je velik in važen. Vse naše žene se bodo gotovo strinjale in bodo začele z delom — skrbijo za osirotele otroke brez nežne mamice in drugega očeta v Jugoslaviji.

Drugi važen sklep, kateri ni nič manj važen kot prvi je nadaljevanje z delom za nabiranje prispevkov za posamezne kraje, ali vasi, mest in trgov, za grajenje šol, domov, bolnic, cest i t.d. Vse kar se od S.K.J.S. priporoča je, da se tako nabrani darovi pošljejo preko glavnega urada, da se bo tako moglo voditi natančen rekord, koliko so naši izseljenci darovali za narode Jugoslavije.

Tretje, po našem mišljenju najvažnejše vprašanje je, povratek naših izseljencev v grupah — strokovnih grupah kakor; stavbinska, poljedelska, ribolovska, gozdarska, rudarska i t.d. To pa naj se ne vzame, da je v Jugoslavijo prepovedano potovati posamezno. Ne, vsakdo more v Jugoslavijo, kamor ga želja vleče. Jugoslavija je svobodna država in to resnično svobodna in svobodno potuješ kamor koli hočeš in vidiš kar hočeš, da le ne delaš škode narodu ali državi. Da pa priporočamo vrnitev v domovino v grupah je vsled tega, ker se more na ta način pomagati Jugoslaviji z stroji, katere bodo grupe vzele s seboj, ki so tako potrebni v Jugoslaviji. V organiziranem povratku morete vzeti s seboj svojo imovino, kar je marsikateremu nemogoče če se vrne posamezno ali vsaj ne v toliki meri. V organiziranem povratku se more računati na večje vloge in na večjo skrb, da se ne pride praznih rok v domovino. Da bodo vlagali svoj denar za nabavo strojev se seveda pričakuje tudi od onih kateri se bodo vrnili posamezno in celo od onih kateri bodo ostali tukaj v Kanadi, ker samo na ta način nam je mogoče pomagati organiziranim grupam, da bodo mogle vzeti s seboj vse potrebne stroje in orodje, katero se rabi pri obnovi domovine, katero bomo skupaj gradili. **To so naloge katerim moramo obrniti vso pozornost.**

OBVESTILO ČITATELJEM EDINOSTI

Obveščamo čitatele Edinosti, da prihodnja številka Edinosti ne bo izšla radi praznikov. Po novem letu pa bo zopet redno izhajala. Prosimo da vzamete to na znanje, da ne bo nepotrebnega vpraševanja, da niste dobili omenjene številke.

Namesto izostale številke bo poslan vsem našim naročnikom v Kanadi in Ameriki, Ilustrirani tednik "Tovariš", kateri izhaja v Ljubljani, da se bodo naši čitatelji spoznali s to krasno revijo in ga pozneje naročali, ker smo ga dobili v veliki količini iz Ljubljane. Upamo, da se bo s tem ustreglo vsem našim čitateljem in

Želimo Srečno Novo leto.

IZ SEJE GLAVNEGA ODBORA S.K.J.S.

NAŠE DELO IN NALOGE

Odstavki iz poročila S. Miošiča, glavnega tajnika Sveta Kanadskih Južnih Slovanov v Torontu, 15. decembra 1946.

Od zadnje seje Glavnega Odbora, ki se je vršila v februarju je preteklo devet mesecev. Pregled našega dela skozi to dobo nam kaže sledeče:

I. Za pomoč našim narodom v Jugoslaviji za vojne svrhe smo dobili vsega skupaj \$82.072.82. Imeli smo eno kampanjo za pomoč otrokom, katere se je pričela z proslavo 27. marca, ko je preko tisoč naših izseljencev dalo svoj dnevni zaslužek za to svrhu.

Zatem je prišla delegacija Rudečega Križa Jugoslavije na čelu z Dr. Neubaverjem. Delegacija je obiskala in držala zborovanje v 14 nasebinah. Bratje Slovenci so organizirali nabirno akcijo za x-ray aparat za bolnico sušičnih na Golinu, Slovenija, v kateri so nabrali \$12.325.15. In za otroško bolnico smo dobili v tem letu tudi \$12.468.92 prispevkov.

Pomoč za posamezna mesta poslana preko S.K.J.S. znaša \$8.447.00.

Naši izdatki za razne pomožne svrhe so kakor sledi: Kanadskemu rdečemu križu (za nabožo raznih kirurških instrumentov) \$9.000.00.

Za otroško bolnico (zgradbo) smo poslali Rdečemu križu Jugoslavije \$35.000.00.

Za pomoč vojnim sirotam — istotako Rdečemu križu Jugoslavije — smo dali \$15.000.00.

Pomogli smo gradnji mladinske proge Brčko-Banovići z \$10.000.00.

Vsega skupaj do danes t.j. v dobi nekako dve let smo zbrali v denarju \$450.000.00, a v vrednosti darovane obleke in v druge stvari znaša preko \$250.000.00, ali vsega skupaj \$700.000.00.

Kar se tiče nadaljnega dela v tem oziru je kakor sledi:

Po odločbi Izv. odbora S.K.J.S. v Avgustu bi morali imeti kampanjo v mesecu januarju, februarju in marcu.

Temu se moramo prisiljeni odreči. Glavni razlog za to je, ker moramo naslednjih nekoliko mesecev skoncentrirati vse sile na to, da se nudi vsa pomoč onim izseljencem, kateri se nameravajo vrniti organizirano v Jugoslavijo, — v glavnem jim je treba pomagati, da bodo mogli vzeti s seboj čim več strojev in orodja.

Kampanja se bo izpuščila, ali mi bomo še nadalje delali v zbiranju pomoči za osirotele otroke v prvi vrsti za one katerih slike nam je poslal Rdeči križ Jugoslavije.

V tem pogledu morejo največ napraviti žene, preko svojih organizacij, odborov, kar mi upamo, da bodo. Zgled, kako je treba delati so pokazale članice Saveza Kanadskih Srbov v Windsorju. Za njimi tovarišice v Torontu, Vancouverju in drugih mestih in upamo, da bodo to storile tudi ostale nasebine.

To delo pa se ne sme prepustiti samo ženam, ampak morajo tudi odbori S.K.J.S. in ostale Svetu priključene organizacije delati pridbe i t.d.

Delo za nabiranje pomoči za posamezna mesta in pokrajine (za grajenje šol, domov i t.d.) bi bil moral prestat koncem decembra, t.j. pričeto končno kampanje. Ker pa splošne kampanje ne bo, priporočamo da se z tem delom nadaljuje.

Pri tem pa vidimo, da je potrebno še enkrat opozoriti, da se tako nabrana pomoč pošlje preko Glavnega Urada S.K.J.S., da bi imeli čim bolji rekord, koliko so izseljenci prispevali za svoj narod.

II. Od drugih aktivnosti, na prvem mestu je potrebno omeniti filme. Kot je poznano je tov. V. Grbič obiskal vse večje nasebine s filmi ki predstavljajo borbo naših narodov. Turneja je bila uspešna moralno in materialno. Nekaj sličnega mislimo zopet podvzeti, kadar in ako se bodo dobili za to potrebni filmi.

Svet Kanadskih Južnih Slovanov se je odločil izdelati eden film o življenju vse napredne jugoslovanske emigracije v Kanadi. Na temu se že dela.

Pod vodstvom S.K.J.S. so se organizirale proslave 27. marca in 29. novembra prve obletnice uradne proglasitve FLRJ.

S.K.J. Slovanov je ob enem vodil borbo za pravice naših narodov, kot n. pr. vprašanje Trsta. Na poziv S.K.J.S. je podpisalo resolucijo, da bi moral Trst pripa-

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

S.K.J. Slovanov izdaja redno mesečni Bulletin v angleščini, ki vsebuje razne informacije o novi Jugoslaviji. Bulletin se tiska v 7.000 izvodih.

III. Glavno vprašanje pred nami je vrnitev izseljencev, katerim napram odločbi prošle seje Glavnega Odbora, moramo nuditi vako mogočo pomoč.

Z stališča, da je glavni cilj po-

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

dati Jugoslaviji 155 organizacij, večinoma strokovne unije z članstvom preko 100.000. Prošnjo v kateri se je od kanadske vlade zahtevalo, da stoji na strani Jugoslavije po vprašanju Trsta je podpisalo blizu 25.000 Kanadcev, a ob enem tudi 161 organizacij z 31.589 člani. Od strani naših izseljeniških organizacij je bilo poslanih več kot 800 brzojavov in resolucij na Ministre zunanjih zadev i t.d.

bodo v prvi vrsti vključene delovne grupe in njihove družine, na to oni, kateri se vračajo na svoje domove, ali so drugače pomagali grupam nabaviti orodje in stroje z njihovimi vlogami, katere se tudi smatra za podperne člane grupam.

Vsi oni kateri želijo odpotovati v prvi skupini je potrebno, da se registrirajo najkasneje do prvega marca.

Za registriranje bodo napravljene posebni vzorci (tiskovine), katere morete dobiti pri posamezni grupi ali pri lokalnem S. K. J. S. (Veču).

Kar se tiče pohištva in drugih stvari, katere bi povratniki radi vzeli s seboj, se bo vse odposlalo v Montreal, kjer bo zato pripravljeno skladišče.

Najvažnejše je pa vprašanje, kako pomagati grupam, da bodo mogle vzeti s seboj čim več stro-

jev in raznega orodja v Jugoslavijo. Mi upamo, da more naša emigracija prispevati 2.000.000.00 dolarjev posojila za to svrhu. Naši izseljenci so dajali na stotine dolarjev, ko smo zbirali pomoč za naš narod in je gotovo, da bodo tudi za to stvar vložili vse kar bodo mogli. Naša nasebina v Vancouverju je vzel za nalogo zbrati pol milijona ali ne bi potem mogli verovati, da vse druge kolonije bodo zmogne dati še ostali milijon in pol dolarjev?

Denar za stroje in orodje more vložiti vsakdo a posebno se apelira na one, kateri se vračajo v Jugoslavijo in to ne samo člane delovnih grup, ampak tudi vse ostale. Mi upamo, da bodo svoj del doprinesli tudi oni, ki nameravajo ostati v Kanadi. Ker vloge bodo vsakemu povrnjene.

Vložiti denar v stroje mi ne bomo samo pomagali našemu narodu v Jugoslaviji. To bo tudi važen doprinos napredovanju trgovinskih odnosov med Kanado in Jugoslavijo. Ves ta denar se bo porabil v Kanadi, — on ne gre iz države. — Na eni strani bomo pomagali kanadski industriji, a na drugi strani bo dobila Jugoslavija potrebne stroje in orodje.

Da bi mogli to nalogo izpolniti je potrebno, da vsaka nasebina odredi koliko bo zmogla napraviti v denarju za nabavo strojev in da mobilizira vse sile, da se določena kvota doseže.

V ta namen je treba pojačati organizacijski aparat S. K. J. S. (Posebno poročilo o organizacijskih problemih je predložil Vojin Grbič, katero izdaje naknadno).

Na koncu imam še naznaniti, da bodeta tovariša Serdar in Kombol obiskala vse naše nasebine, da predložita poročilo iz Jugoslavije.

Prvi bo obiskal nasebino v Ontariu in Quebecu, a Kombol bo obiskal nasebino v zapadni Kanadi.

beli in plavi gardi, proti okupatorju in njihovim hlapcem i t.d. Spominjajoč na gonjo sovražnega tiska na tem kontinentu je major Branko Vukelić pobijal to reakcionarno propagando z besedami: "Vse to časopisje piše, da Tito nima nikogar za sabo. Na drugo roko nabirajo pomoč za tisoče izdajalskih beguncev. Pred komu so pa potem ti izdajalci pobegnili? Za gotovo, ako je narod pravi Titu, kakor pravijo oni — bi ostali z narodom. . . Končno vzemite to reakcionarno časopisje in boste videli, da srbske pišče, da Tito preganja srbski narod, hrvatske, da preganja hrvatski narod, slovenske, da preganja slovenski narod, in tako naprej ena za drugo tirajo eni druge v laž. . ."

Na klevete reakcije, da so danes na oblasti v Jugoslaviji neoblašani ljudje, kateri so nesposobni, da vladajo z državo on pravi: "Da, v Jugoslaviji ima danes odlojujočo besedo sam narod, delavci in kmetje. Ti v resnici upravljajo. Ali vprašamo mi one, kateri nam oporekajo, zakaj ta prejšnja šolarja gospoda in diplomacija, katero je upravljala z državo ni nikdar podvela nekaj takšnega, kot je to storila današnja uprava v novi Jugoslaviji, da izroči zemljo kmetu, da zagotovi delo vsaki osebi, da mu zavaruje življenje na starost in v slučaju onemoglosti, da zavaruje vsako dete v Jugoslaviji in da po zakonu zaščiti delavce, da ga nihče več ne more izrabljati, kakor se je to izrabljalo v prejšnji Jugoslaviji, ko je moral delavec delati za celih 5 ali 10 dinarjev na dan. . ."

O zunanji politiki Jugoslavije je tov. major Branko Vukelić rekel: "Oporekajo nam, da smo se preveč trdno povežali z Sovjetsko Zvezo. Mi pravimo, da se nismo ne preveč in tudi ne premalo, ampak ravno zato, ker so naši interesi enaki, ker želimo pravični mir in čim prejšnjo obnovo naše porušene domovine, ker so naši interesi enaki danes ravno tako kot so bili v času borbe proti skupnemu sovražniku, — zato je naše prijateljstvo tako iskreno in globoko. Naše prijateljstvo ni nekaj, kar se je navrglo narodu, to je izraslo iz bratske solidarnosti naših narodov, in je zakovano z bratsko krvjo. Sovjetskih in Titovih vojakov od Beograda do Berlina. . . Mi ne želimo vojne. Ali ako nam nekdo pride od zunaj in vsiljuje svojo voljo z silo, tedaj bomo mi pripravljeni boriti se do popolne zmage, ker se pod nobenim pogojem ne bomo pokorili nikomur od zunaj. Mi smo se naučili od zmag. . ."

P. Odbor.

Demokratska fronta proti imperijalizmu

Glavna značilnost vseh razgovorov za dokončno rešitev tržaškega vprašanja v okviru celotnega problema razmejitve med Italijo in Jugoslavijo je nedvomno ta, da se ob njih čedalje bolj razkrinkujejo dejanski naklepi imperijalizma anglo-ameriških finančnih in vojaških krogov, ki predstavljajo tako angleško kot ameriško vlado, katerih glavna besednika sta na mirovni poganjilih ministra Byrnes in Bevin. Dalje nam ti razgovori kažejo, da je francoska vlada več ali manj vprežena v ta imperijalistični voz — proti volji francoskega ljudstva, o čemer jasno govore nedavne volitve v Franciji.

Vzporedno z vedno očitnejšim razkrinkovanjem zaslužnevalnih kolonizatorskih nakan svetovnega, torej v bistvu anglo-ameriškega imperijalizma, se čedalje jasneje odraža resnica o tem kdo dejansko zagovarja interese in demokracije na svetu, kdo dejansko brani in se bori za pravično in demokratski mir. Stališče Sovjetskih zastopnikov v Svetu velikih štirih, stališče jugoslovanske delegacije in ostalih delegacij naprednih držav na pariški konferenci so zato dovolj zgovoren in prepričljiv dokaz.

Nova jasna priča, kdo želi in se trudi za resnično demokratski mir, komu se gre za svobodno in pravično po vojno ureditev brez uvajanja novih kolonialnih odnosov, ki naj bi okrepile pozicije svetovnega reakcionarnega imperijalizma, je bil razgovor med Togliattijem in maršalom Titom; poiskmu rešiti naše vprašanje na temelju svobodnega dogovora ob izključitvi kvarnega, tujim interesom služnega vmešavanja imperijalističnih sil.

Posledica tega stalnega, postopnega razkrinkovanja tujih zaslužnevalnih imperijalističnih krogov so z vsakim dnem bolj vidne. Prva res očitna posledica so bile parlamentarne volitve v Franciji zaradi katerih anglo-ameriška politika ne more več računati z dosedanjo uslužno, četudi je ta do sedaj za enkrat ostala nespremenjena. Druga, po svoji važnosti nič manjša posledica je popuščenje anglo-ameriških delegacij v svetu štirih od sklepov, ki jih je s tolikim trudom spravil na varno njihov glasovalni aparat v Parizu. Zlasti močan upliv v tem pogledu so imeli razgovori Tito-Tagliotti-a, ki so pritisli Byrnesa in Bevina, da krčevito iščeta novo platformo, na kateri bi zgradila svojo argumentacijo.

Morda najmočnejše so odjeknili ti razgovori v Italiji, kjer so do golega razkrinkali politiko De Gasperi-je vlade, politiko "bre v zadnico", kot pravi Togliatti. Razkrinkali so jo vprašanju razmejitve med Italijo in Jugosla-

gov, zlasti pa še v vprašanju italijanskih vojnih vjetnikov v Jugoslaviji, ki ga je De Gasperi sprejeto starega hinavskega politikanta zlorabljal v svoje volilne namene za borbo proti italijanskim demokratskim silam, za netenje šovinistične mržnje proti Jugoslaviji in s tem proti vsemu kar je naprednega, ki ga je v bistvu torej zlorabljal za pridobivanje terena svetovnemu imperijalizmu na škodo dejanskih interesov italijanskega naroda. Tako so bili razgovori Tito-Tagliotti močan udarec italijanski reakciji in istočasno podpora italijanskim naprednim silam, pomenili so velik korak naprej v demokratizaciji Italije, ki jo njena oficijalna politika iz zunanjih razlogov tako krčevito zavira.

Kaj pomenijo vsa ta dejstva? Predvsem nam kažejo, da je naš najhujši, osnovni sovražnik, torej anglo-ameriški imperijalizem na našem ozemlju naslednik prefašističnega italijanskega imperijalizma. Kažejo nam nadalje, da je proti temu imperijalizmu potrebna borba, potrebna združenost vseh iskrenih antifašistov v široko demokratsko fronto s točno določeno akcijo, borbo, ki bo povezana z zahtevo za umik tujih okupacijskih čet, za narodnostno in kulturno samoupravnost, ki je predpogoj za razvoj in blagostanje.

"Ljudski Tednik"

Iz proslave prve obletnice F. L. R. J. v Sudbury

Sudbury: — Proslava prve obletnice uradne proglasitve Federativne Ljudske Republike Jugoslavije, bo nam ostala v trajnem spominu, ker je bila to veličastna manifestacija naših izseljencev v tem mestu v znak solidarnosti z našo novo Jugoslavijo.

Ze takoj v začetku priprav se je pokazalo veliko zanimanje pri vseh jugoslovanskih narodnostih v tem mestu za ta pomembni dan. Lahko rečemo, da se je za ta dan delalo množično in so vsi za dolžni izvršili svoje naloge spretno in dosledno.

Za 29. novembra smo dobili lokalno radio postajo za čet-urni program. Poleg naših narodnih pesmi in godbe je govoril v angleškem jeziku naš mladinec, veteran zadnje vojne, Ivan Primorac. Program je bil oglašen v lokalnem tisku, ter je bil pazno poslušan in zelo ginljiv.

V četrtek zvečer dne 5. decembra je prišel v našo nasebino predstavnik FLRJ major Branko Vukelić. Zanimanje katero se je kazalo od samega začetka priprav se je sedaj povečalo da je na predavanje majorja B. Vukelića prišlo toliko ljudi, da so napolnili dvorano. Predavanje se je vršilo v pet-četrt zvečer in se je samo ustmeno razglasilo. Bilo je zelo poučno, namreč o zgodovini vse od začetka Jugoslavije do ustanovitve Narodne Fronte. . . Drugi dan je moral oditi v Soo, kjer je prisostvoval proslavi v soboto, 7. dec.

Končno je prišla nedelja 8. decembra, dan naše proslave. Ljudje so prihajali kot v povorki vse dokler se niso napolnili prostori. To proslavo je vodil naš zelo poznani borec že od davnaj, veteran minule osvobodilne vojne, tov. Edo Papeč. Koncert je bil ginljiv z bogatim programom, ker nobeden

Iz življenja duhovščine in cerkve na Slovenskem

Sodnijski proces v Ljubljani

Dr. METOD MIKUŽ:

(Ta članek je za SANS napisal dr. Metod Mikuž, predvojni tajnik ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana, ki prihaja iz poznane ljubljanske meščanske družine. Študiral je na ljubljanski bogoslovni in teološki fakulteti. Njegova doktorska disertacija je bila kot odlično delo vpisana v vpogled najvišjim vatikanskim cerkvenim krogom. Dr. Mikuž slovi kot odlični teolog in radi tega je njegova razprava o cerkvi in politiki veliko važnejša. Leta 1942 je bil v partizane ter bil verski referent Glavnega štaba Slovenije. Priložna slika je iz tiste dobe. Po osvoboditvi ga je ljudstvo kot kega okraja izvolilo v jugoslovansko zvezno skupščino v Beogradu. Dr. Mikuž je bil med prvimi duhovniki, ki je pravilno in enil postopanje škofa Rožmana a navadno izdajstvo slovenskega naroda ter moralno in stvarno podprl narodno osvobodilno gibanje — SANS).

Ko je slovensko zemljo meseca aprila leta 1941. pregazil trojni okupator, Hitlerjanci, Italijani in Madžari, so se demokratične sile slovenskega naroda kaj hitro znašle in že 27. aprila istega leta osnovala Osvobodilno fronto, katere osnovna naloga je bila: neizprosno in obojeno upor proti okupatorjem, obnem pa graditi in utrjevati med svobodoljubnimi množicami resnično in pravo demokracijo, kajti samo ta more spustiti vse pozitivne in napredne sile v ljudskih množicah, ki so edine sposobne izdržati in dobojevati krvavo osvobodilno vojno in ustvariti tisto svobodo, o kateri so sanjali najbolj in največji slovenski duhovi in katero danes uživamo, združeni z ostalimi jugoslovanskimi narodi v Titovi Jugoslaviji.

Nad vse jasno je, da se tega največjega in krvavega napore v zgodovini našega naroda niso niti v najmanjšo voljo do sodelovanja udeležile nedemokratične sile in se so, nazadnjaške kot so bile vselej in vselej pripravljene za vsak svobodoljubni, poživalskih ljudskih množic, v razmeroma najkrajšem času spečale okupatorjem in tako začle na najžalostnejšo pot narodnega izdajstva. Kakor je slovenskim ljudem, ki iskreno verujejo v Boga in njegovo Pravičnost težko priznati, vendar morajo resnici na ljubo in po svoji vesti to tako danes kot pred štirimi leti jasno in nad vse odločno priprijeti pred vsem svobodoljubnim svetom žalostno resnico, da so uradna katoliška Cerkev, njen višji pa tudi nižji kler skoraj brez vsake izjeme odigrali, v veliki domovinski vojni najžalostnejšo vlogo, vlogo Judaje-izdajalca in si s tem nakopala pravično in upravičeno kazen in nejevoljo poštenega dela slovenskega naroda. Ne da se ne olepšati, ne opravičiti in še manj zmanjšati njihova velika krivda, kajti radi njihovega judeskega izdajstva so umirali tisočeri in tisočeri Slovencev bodisi kot interniranci po italijanskih in nemških taboriščih, bodisi kot talci, bodisi kot od njih zapeljani izdajalci v belgardističnih bojnih formacijah in radi njih je gorelo nebroj vasi in domov.

Ko so zmagoslavne Titove armade osvobodile Slovenijo, se je izdajalskega slovenskega klera lotil velik preplah, kajti jasno se je zavedal svojega zločinskega početja in zato je bežal z umikačo se Hitlerjevo armado in kvilničnimi tolpami domobrancev hrvatskih ustašev in srbskih četnikov in se naselil, še danes ne kaznovan, bodisi po tistem delu slovenskega ozemlja (Koroški in Primorski), ki ga še upravljajo vojne oblasti zapadnih zaveznikov, bodisi nekje po Severni Italiji, najhuji nekateri krivci pa so zbežali celo v Ameriko. Jasno je, da je bežal med prvimi tudi tista, ki je ves čas osvobodilnega boja ščeval slovenski narod na medsebojno sovražnost in na boj s partizani, češ, da so to rojarske in razbojniške tolpe, ukaroval in dajal nižji duhovščini navodila, kako naj na prični in v spovednici v vesti prepoveduje vsako sodelovanje z Osvobodilno fronto, tisti, ki je z mašo in s svojo navzočnostjo dajal moralno upravičeno zaprisegi Hitlerjevih pomagačev in hlapcev — slovenskih domobrancev — ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, katerega je v preteklih mesecih slovenska ljudska oblast obnem "prezidentom" Rupnikom in SS policijskim generalom Rosener-

jem pravično sodila in obsodila za vsa njihova veleizdajalska početja.

Duhovščina, ki ni zbežala in ki je slovensko ljudstvo ni obsodilo, ker se je zadržala vsa štiri leta zgolj pasivno in ni na noben način, čeprav je bila to njena edina dolžnost, pomagala in sodelovala s poštenim ljudstvom, se je sprva na vse načine prizadevala pripraviti svobodoljubni in svobodni slovenski narod, da bo od dneva zmage dalje z vsemi močmi sodelovala in pomagala graditi novo in lepšo bodočnost. Kot je vsa štiri leta krvave borbe povdarjala pod Hitlerjem in Mussolinijem, da je vsaka oblast od Boga, tako je tudi od dneva svobode objubljala in zatrjevala, da se bo pokorila novi, to je, ljudski oblasti istotako radi Boga. A resnici na ljubo je treba povedati, da je bila to velika laž in obnem dovolj jasen preizkusni kamen, kakšna je pač njihova vera in iskrenost. Glejte! Hitlerju in Mussoliniju so se pokoravali — ker sta imela, kot so trdili in učili, vso svojo nečloveško oblast od Boga samega — novi, ljudski oblasti se ne počelo pokoravati. Privatna zadeva njihove vesti je sicer, kakšno bodo enkrat zagovarjali svoj greh, nikakor pa ni nekaj zgolj zasebnega to, da s svojo nepokroščino, nesodelovanjem in nezvestobo do naroda v kar največji meri majo in devajo v nič ugled pravega Kristusovega nauka in njegove Cerkev.

Prav nobena skrivnost ni danes, da duhovščina, ki je še ostala v Titovi Jugoslaviji, vzdržuje ilegalne zveze z višjim in nižjim klerom, ki je kot sramotni in zločinski ubežnik nekje izven države in da vsi skupaj hočejo škodovati ugledu nove Jugoslavije in razkričati njeno pravo demokracijo kot najhušo tiranijo, kot "rdeči raj", kot "ekspozituro Moskve" in podobno. Slovenskim ljudskim množicam, ki so v težkih dneh svojejeje naroda stavile vse svoje narodnostno in človečansko dolžnost, je danes sicer jasno, da je vse to gola in zlonamerna laž in nima tudi najmanjšega strahu, da bi tako blebetanje in klevete kakorkoli mogoče škodovati domovini in njenim silnim in nesebičnim naporom izgraditi res lep in srečno budočnost in je zatorej ta "problem" v domovini nad vse jasen in rešen. Prav tako pa se slovenski narod tudi zaveda, da morajo vse te klevete radi nepočestosti le škodovati ugledu njegove domovine kje v inozemstvu, zato je čisto na mestu, da si vsaj v najbežnejših rihah ogledamo naš "rdeči raj".

Štiri stvari so v Titovi Jugoslaviji radi katerih je slovenska t — in inozemska duhovščina zagnala velik krik in vik. In to so: ločitev cerkve od države, civilni zakon, ločitev šole od cerkve in agrarna reforma.

Vsakemu je znano in jasno, da je vsaka moderna država, ki se je kakorkoli že otresla klerofašističnih težej in manir, izvedla prepovedno ločitev cerkve od države. Moderne države stoje na povsem zdravem stališču, ko smatrajo cerkev, dokler se izkaže kot neškodljiva interesom države, za družbo, ki lahko obstaja z vso svojo organizacijo in naukom, za nekaj privatnega, to se pravi da cerkev nima nobene pravice ne dolžnosti vtikati se v državne zadeve in obratno tudi ne država v cerkvene. Države so se pravilno zavedale, da bo s tem enkrat za vselej odpravljen ves škodljivi vpliv klerikalizma, ki je stavlil ovire napredku kjer jih je le mogel in znal. S tem seveda pa ni bila zadovoljena duhovščina, ki je izprevidela, da s tem izgublja svojo monopolistično vlogo nad javnim in državnim življenjem slovenskega naroda in zato je v svojem brezmočnem srdu razkričala v svet, da se v Jugoslaviji preganja duhovščina in da se prepoveduje in preperejuje bogoslužje. No, kako je s preganjanjem duhovščine, smo že videli, ali če še enkrat povdarimo: "ta je itak v glavnem zbežala sama, ker je imela slabo vest, kogar od teh pa je oblast le dobila v roke, je bil, samoposebi umevno, pravično kaznovan kot narodni izdajalec. Od duhovščine, ki je ostala, ni ničeh preganjan zato, ker je duhovnik, kar je nad vse jasno in kar se sklada z naravnimi in človečanskimi zakoni. Da se prepoveduje bogoslužje, je nesramna laž in je priča vsak Slovenec in vsak tujec, ki obišče našo zemljo,

da se po cerkvah vrši bogoslužje povsem nemoteno, vodijo se procesije, deli se birma itd. Ljudje svobodno in brez vsakih ovir romajo na božja pota in državi ne pride niti na misel, da bi vernike, ki hočejo zadostiti svojim verskim potrebam in željam, kakorkoli že ovirala. Tega tudi ne sme, kajti svoboda vere in bogoslužja vendar štiti in varuje temeljni kamen vse naše zakonodaje — ustava sama.

Veliko hrupa za nič je bila tudi uvedba civilnega zakona, kakršnega pozna skoraj vsaka moderna država. No, krik in vik je zagnala zopet duhovščina, pametno slovensko ljudstvo pa se poroča kot določa zakon najprej civilno, za tem pa se verni ljudje, kot določa zakon, poroče še cerkveno. Baš to je prava demokracija, da se človeka, ki mu ni do vere — in ti in taki so bili v vseh časih in krajih — ne sili poročati se cerkveno, vrnemu človeku pa se dopušča vsa zakonita možnost, da sklene veljaven zakon tudi po predpisih svoje vere.

Vprašanje verouka. Nad vse razumljivo je in iz kratkega orisa zadržanja slovenske duhovščine tudi vsakemu jasno, da je država zelo previdna, komu naj izroči vzgojo mladine. Kot prava demok-

kratična država je pravilno določila, naj se verouk poučuje v šolah kot neobhodni predmet, dovoljenje za poučevanje pa daje le tistemu duhovniku, o katerem je saj kolikor toliko prepričana, da mladino ne bo kvaril. Prebride skušnje je namreč doživel slovenski narod prav z mladino, ki so jo vzgajali klerofašistični duhovniki! Nezaupanje do sedanje duhovščine torej ne izvira iz države same vled neke sovražnosti ali nerazpoloženja do duhovščine, temveč, kot smo videli, iz izdajalskega in nenarodnega zadržanja celokupne duhovščine. Ali povedano drugače: Nobenega vprašanja bi ne bilo, kdo naj uči verouk po šolah, če bi se vsi duhovniki s škofom na čelu borili za svobodo svojega naroda in če bi ne bili izdajali.

Agrarna reforma je bila med delovnim ljudstvom sprejeta z velikim odobravanjem, ne pa seveda med duhovščino. Čeprav je vsaka cerkvena zemlja po kanonskih določilih v prvi vrsti zato, da krije cerkvene potrebe, nato, da se iz nje izdržuje duhovnik in v tretji vrsti, da podpira reveže in karitativne (dobrodnele) ustanove, se je na Slovenskem že zdavnaj pozabljalo in pozabilo na prvo in

tretje strogo obvezno cerkveno določilo. Zato je duhovščina ob izvedbi agrarne reforme edina zapila in začela veliko, povsem duhovniško gonjo: ljudi, ki so dobili cerkveni svet, so strašili z božjimi in cerkvenimi kaznimi odrekli so jim spovedno odvezo in tako dalje. Klasičen primer, kako je propadel pravi smisel cerkvene zemlje in njene imovine je pri nas n. pr. cistercijski samostan v Stični, ki je, mesto da bi po svojih redovnih pravilih iz bogatih zemljiških dohodkov podpiral veliko revščino svoje okolice, rajši ustanovil TOVARNO SALAM, KLOBAS IN SIRA in tako mesto dobrodelne cerkvene ustanove rajši postal kapitalistični veleobrat.

V Titovi Jugoslaviji, v Titovi Sloveniji je torej red in ne revolucija, ne pobiranje nedolžnih ljudi, ne preganjanje duhovnikov, ne vere, ne bogoslužja. Sicer pa smo jugoslovanski narodi z veseljem sprejeli prijateljsko pogodbo z bratsko češkoslovaško državo, zato je tistemu, ki morda še dvomi, potrebno samo, da naj pride sam in pogleda. Videl in spoznal bo, da je pri nas resnična demokracija, zato tudi prava in iskrena svoboda vere in vesti.

Prepričana sem, da se bomo še srečali

Cenjeni tovariši in tovarišice! Oprostite vsi oni, katerih nisem mogla obiskati pred odhodom iz Timmins.

Nikdar ne bom pozabila 26. novembra, ko smo se od vas poslovili začasno na postaji. Prepričana sem, da se bomo še srečali v bodočnosti z enim ali drugim.

Za časa našega 16 letnega bivanja v Timmins-u smo poskusili vstedi dobrega, še več pa slabega. Dosti tega smo mislili, da se bomo lažje poslovili iz Timmins, kakor smo se v resnici.

"Ti Meta in Tone bosta zavila nekoliko zavojev in jih bomo poslali v naselbine." Dobilasiva tako delo samo seveda po partizansko "brez plačno". To delo je bilo narejeno in potem pa: "V soboto bo imel odsek Z.K.S. koncert za korist kampanje Edinosti. Ti Tone boš igral na tem koncertu."

Bil je v Timmins-u 16 let pa ni nikoli igral na odru, nikoli nisem spoznal sposobnega, da bi igral

na koncertu, ali v Torontu so pravi mojstri oni kar ukažejo. Rečejo, da se more vse napraviti ako je zadosti dobre volje.

Koncert se mi je jako dopadel. Moram reči, da je bilo vse prav lepo posebno pa vesela godba. To pa se je dopadlo starim in mladim. Kako bi se pa tudi ne saj je bila to "vesela godba" in veselje ima vsaki rad.

Margareta Slak

Tine izpod Bohorja

(Nadaljevanje)

Ze kar zgodaj zjutraj poteka Tine naslednji dan na žandarmetriji.

Naprej!" se oglasil od znotraj, tako da so se tisti rrrr-ri kar vsuli proti vratom.

"Proklete je energičen!" si misli Tine. "A meni bo verjel." In vstopi, ko je še prej zavrtel klafeto tako, da je prišla stran z nazvgor zasukanimi krajci naprej.

"Haj Hitler!" je težko izdaval in ostal čisto pri vratih.

Počasi se je zasukala glava nad pisalno mizo, usta pa so zaropotala:

"Haj-ita! Was wilt Du, Kerl hmm. . .?"

"Haj Hitler!" je dvignil Tine še roko.

Mož za mizo se je nakuhal:

"Was wilt Du, frog i, Tro. . .?"

"Niks kan točj. . ." je iztisnil Tine. Prišel je uživati. Švaba je moral ugrizniti v kisllo:

"No, kut. . . Jes snat koforila slovenska jesik, Koforit, khmm. . . no, sakaj ti prišla na mene povetala?"

In se je začelo.

"Vejo, gospod, sinoč so bili pri nas neki ljudje, kakršnih doslej še nikdar nisem videl. Obledeni so bili v rjave obleke, škornje so imeli in na kapah rdeče zvezde. O, križ božji — je preplašeno zavil oči. "Jaz sem krpal v kotu stare škapetle. Še pogledati si jih nisem upal od začetka. Ko se le nisem zganil, se eden izmed njih zadere nad menoj, kaj da se tako držim, kakor bi ne bilo vse v redu. Ne vem, kaj sem mu odgovoril, tako me je bilo strah. . ." Tine je utihnil.

"Banditen. . ." je ušlo Nemcu. Glasno pa je nadaljeval:

"No, kaj pol telala tiste človeka?"

Tinetu zapleše v srucu: zda se bo začelo.

Jaz ne vem, ne kako, ne kaj. Imeli so na rokavih našite neke zvezde. Izgledalo je tako, kakor bi bili neki oficirji. Najprvo so pojedli vsak po eno konzervo (švaba požre slino), eno so dali še meni. Nate pa so izvlekli iz svojih torb nekakšne zemljevide. Potem so dolgo s prsti vlekli po tistih zemljevidih in mrmrali: Prvi bataljon. . . 18 težkih strojnic. . . nad Laško, tretji bataljon. . . 20 težkih strojnic. . . proti Trbovljam, drugi bataljon. . . z 22 težkimi strojnicami in potrebnim številom lahkih strojnic in brezotrelk. . . na grebene proti Zidanemu mestu. Število minometov pri vsakem bataljonu naj se

podvoji. Postojanka — jaz ne vem kaj je to — na Senovem pride na vrsto čež kak dober mesec."

"Ja, Donnerweter. . ." se je zopet spozabil švabski komandant. V zadregi je pogledal Tineta.

"Ne, ne, gospod, za St. Peter pa ni nobeden pičesar omenil," se je napravil neumnega Tine in nedolžno gledal komandanta, ki so mu oči od strahu vedno bolj izstopale. Spet je začel:

"Mela tista ofisir sa sebe felix bandit?" je hotel vedeti.

Tine ga je že vlek:

"Ej, seveda! Vsak je bil za sebe. Vsi pa niso bili enaki. Eden je bil večji, drugi manjši."

"Ti, paver, meni slapa rasumelja. Jes hotela vetet, kolka bandit pla suni hiša. Teset — teset teset. . .?"

Ze je Tine zagrabil:

"Aha, aha! Samo malo sem pokukal ven, pa sem že preveč videl. Od hiše pa dol do kozolca so stali ob njihvah drug poleg drugega ko šibice v škaticli. Toliko ljudi še ni bilo nikdar v naši vasi. Pa tudi na sejmu jih je manj. Pa orožja?"

"A ti toper rasumelja. . ." rekla tista bandit, khm. . . prišla Senovo truki mesec," je vedno hušje skrbelo komandanta.

"O, to pa drži! Ko je pa zraven mene stal. Slišjo, gospod, kdo pa so vendar tisti ljudje?" se depla Tine bebastega.

"Sa tebe to ena-ena. Polši, če ti tega ne veš. Trukič sopej prišla, khm. . . khm. . . no, kruci. . . no, trukič sopej prišla. . . na mene metala. Ti toper unterštajrer. Katar mi truka hiša koret. . . mi tvoja hiša ne koret. Stej lahko kret!" je odločil.

Tine je pozdravil, se zmešano nasmejal, kakor bi hotel reči: Saj nič ne vem! Zunaj pa se je spravil na voz, udaril po kobilah in dejal: "Od hudiča gladko je slo!" In srce se mu je smejalo do Lošč, sedečemu na prikritek krompirju, ki ga je mimograde tovoril za partizane.

V švabski postojanki pa so peli telefoni in kmalu že tudi brneli vojaški avtomobili, eni od Sevnice proti Lisci, drugi proti Laškem, pa zopet okrog Trbovelj. Bohor pa je imel mir "sa kak toper mesec."

Nekoč sem ga srečal na cesti. S hribov proti Senovem je tovoril voz kolja. Resno se je držal a obnem tako nedolžno, da je vsakdo mogel v njem videti le kmeta, ki je nekomu prodal nekaj bu-

(Nadaljevanje na 4 strani)

KIRKLAND LAKE

Odsek Zveze Kanadskih Slovencev v Kirkland Lake vabi vse člane, da se udeležite seje, katere se bo vršila dne 29. decembra t.l. v prostoru 44 Main St. ob 2. uri popoldne.

Ker bo to letna seja na kateri se bo volil odbor za leto 1947 se naproša vse člane, da se seje za gotovo udeležite.

Na programu je več važnih točk med njimi se bo tudi razpravljalo, kako bomo uspešno izvedli kampanjo za list Edinost.

Z bratskim pozdravom in vas vabi,

Joe Piškur, tajnik.

Ker so tukaj božični prazniki želim vsem rojakom širom Kanade in vsem ostalim čitateljem našega lista, Veseli Božič in srečno Novo leto!

(Nadaljevanje)

Ze kar zgodaj zjutraj poteka Tine naslednji dan na žandarmetriji.

Naprej!" se oglasil od znotraj, tako da so se tisti rrrr-ri kar vsuli proti vratom.

"Proklete je energičen!" si misli Tine. "A meni bo verjel." In vstopi, ko je še prej zavrtel klafeto tako, da je prišla stran z nazvgor zasukanimi krajci naprej.

"Haj Hitler!" je težko izdaval in ostal čisto pri vratih.

Počasi se je zasukala glava nad pisalno mizo, usta pa so zaropotala:

"Haj-ita! Was wilt Du, Kerl hmm. . .?"

"Haj Hitler!" je dvignil Tine še roko.

Mož za mizo se je nakuhal:

"Was wilt Du, frog i, Tro. . .?"

"Niks kan točj. . ." je iztisnil Tine. Prišel je uživati. Švaba je moral ugrizniti v kisllo:

"No, kut. . . Jes snat koforila slovenska jesik, Koforit, khmm. . . no, sakaj ti prišla na mene povetala?"

In se je začelo.

"Vejo, gospod, sinoč so bili pri nas neki ljudje, kakršnih doslej še nikdar nisem videl. Obledeni so bili v rjave obleke, škornje so imeli in na kapah rdeče zvezde. O, križ božji — je preplašeno zavil oči. "Jaz sem krpal v kotu stare škapetle. Še pogledati si jih nisem upal od začetka. Ko se le nisem zganil, se eden izmed njih zadere nad menoj, kaj da se tako držim, kakor bi ne bilo vse v redu. Ne vem, kaj sem mu odgovoril, tako me je bilo strah. . ." Tine je utihnil.

"Banditen. . ." je ušlo Nemcu. Glasno pa je nadaljeval:

"No, kaj pol telala tiste človeka?"

Tinetu zapleše v srucu: zda se bo začelo.

Jaz ne vem, ne kako, ne kaj. Imeli so na rokavih našite neke zvezde. Izgledalo je tako, kakor bi bili neki oficirji. Najprvo so pojedli vsak po eno konzervo (švaba požre slino), eno so dali še meni. Nate pa so izvlekli iz svojih torb nekakšne zemljevide. Potem so dolgo s prsti vlekli po tistih zemljevidih in mrmrali: Prvi bataljon. . . 18 težkih strojnic. . . nad Laško, tretji bataljon. . . 20 težkih strojnic. . . proti Trbovljam, drugi bataljon. . . z 22 težkimi strojnicami in potrebnim številom lahkih strojnic in brezotrelk. . . na grebene proti Zidanemu mestu. Število minometov pri vsakem bataljonu naj se

(Nadaljevanje)

SLOVENSKI ČETNIK ILOVAR JE BIL ANGLEŠKI AGENT

Pri zasliševanju o delu obveščevalnega odseka, ki je izročal Slovence nemški policiji, je tožilec vprašal Vizjaka: Ali veste, da je bil Ilovar istočasno tudi agent Intelligent Service-a?

Vizjak se je nekaj časa izmikal, naker je priznal, da je Ilovar posiljal poročila preko radia.

"Torej preko radia," je pripomnil tožilec. "Torej človek, ki je izročal stotine zavednih Slovencev Gestapu, je bil istočasno angleški agent. Ali je to točno?"

"Ločno", je odgovoril Vizjak.

Pri nadaljnjem zasliševanju je izjavil Vizjak, da domobranci ni imelo korenin v slovenskem ljudstvu. Slovensko domobranstvo je bilo le majhna pečica, ki se je odtujila slovenskemu ljudstvu in se je vdinjala okupatorju. Ob kapitulaciji Nemčije je duhovščina stopnjevala svojo propagando proti osvobodilni fronti, hoteč prisiliti čim več slovenskega ljudstva k begu. Po njegovi izpovedi naj bi bili domobranci le nekakšna predhodnica 'jugoslovanske vojske', ki bi se ji priključili tudi četniški odredi, ki so tedaj že bili v Italiji. Ista vloga je bila prisojena tudi slovenskemu domobranstvu.

Vizjak je tudi pritrdil, da je klerikalna stranka z duhovščino na čelu še od nekdaj v svoji politiki gravitirala na Vatikan. Preko Vatikana so najbrže prihajala navodila v škofijski ordinariat in odtod dalje klerikalnemu vodstvu, kako se naj zadrži najprej na pram Italijanom med okupacijo. Ti odnosi med klerom in Italijani so bili jako dobri in se je klerikalna stranka čutila gospodarja nad ljudstvom.

Otoženez je potrdil da so imeli domobranci zvezo med sabo in škofom Rožmanom preko škofovega tajnika dr. Lenčka, ki je bil njegov kurat. Pri pokrajinski upravi je bil škofov zaupnik polkovnik Krekar, "človek brez značaja", ki je imel zvezo z Gestapo in Nemci in bil "kuhan in pečen tam".

"Torej Krekar, škofov zaupnik — Rupnikov tajnik — nemški agent. Ali je točno?" je vprašal tožilec.

"Tako se lahko tolmači," je odvrnil Vizjak.

POBegli izdajalci NADALJUJEJO V TUJINI

Znana nam je, da je Vizjaka, kakor tudi Rupnika, Hacinu in Rosenerja, izročila slovenskim oblastem angleška vojska januarja 1946. Vizjak je torej bil med begunci skoraj osem mesecev, torej mu je bilo znano, kaj se je dogajalo v taboriščih v Italiji in na Koroškem. Na zaslišanju je izpovedal, da so pobegli duhovniki že od vsega začetka organizirali fanatovske in deklishe krožke, kjer so se vršila verska in politična predavanja. Poleg tega so imeli kurirsko službo med Italijo in taborišči, med dr. Birsajem v Celovcu in dr. Krekom v Rimu. Potovali so z angleško vednostjo in Vizjak ni smatral to za duhovniško službo. Po njegovem mnenju se je škof Rožman nahajal v Celovcu v internaciji.

Pri nadaljnjem zaslišanju je Vizjak povedal, da skuša duhovščina in "Narodni odbor" tudi AMERIŠKIM IZSELJENCEM prikazati, da je v Jugoslaviji vse drugače, kakor je v resnici. Zato naročajo beguncem, naj čim več pšejo sodnikom v Ameriko in se sklicujejo na nečloveško ravnanje v Sloveniji ter navedejo vzroke, zakaj so bežali. S to lažno propagando skušajo izseljence pridobiti na svojo stran.

Zgorajšnja izjava bo predvsem zanimala tiste naše rojake v Ameriki, ki so dobili taka propagandna pisma ali pa čitali zavajalne članke v A. D. in Obzoru, kojih urednika hočeta s članki, ki jih pišejo begunci v Italiji in Avstriji učiti ameriške Slovence, kako "hudo je v Sloveniji in Jugoslaviji". Danes je lahko razumeti, zakaj se pisma iz Italije ali Koroške ter Slovenije toliko razlikujejo po vsebini.

Zelo značilna je tudi izjava obtoženega Vizjaka glede četnikov generala Preselja in Damjanoviča v Italiji. Na vprašanje, pod čigavo komando so bili ti četniki, je Vizjak odgovoril:

"Kakor se spominjam, so bili pod poljsko komando generala Andersa."

Andersove čete pa so bile del redne angleške vojske v Italiji!

In kakor smo slišali prej so četniški odredi v Italiji imeli postati

predhodnica 'jugoslovanske vojske', kateri se je imela pridružiti tudi domobranska vojska, ki je v Ljubljani pričakovala. . .

"Angležev?" je vprašal tožilec. "Angležev in Američanov." je odgovoril Vizjak.

V slučaju anglo-ameriške okupacije Slovenije je imel Rupnik odložiti predsedništvo pokrajinske uprave. Tako je bilo sklenjeno, ker "Rupnik ni bil primerna oseba, če bi Angleži in Amerikanci okupirali Slovenijo."

Ko so branilci zasliševali Rosenerja, je bilo iz njegovih odgovorov razvidno, da so domobranci izročali ponesrečene angleške letalce Nemcem.

KRVNIK DR. HACIN TRDOVRATNO ODVRAČA KRIVDO ZA ZLOČINE

V soboto 24. avgusta se je pričela v sodni dvorani na Taboru obravnava in zasliševanje četrtega obtoženca, dr. Lovra Hacinu, upravnika ljubljanske policije. Hacin se je kot zakrknjen zločinec in prosluli policijski krvnik vedel cinično in brezskrbno ter trdovratno tajil svojo odgovornost za krvave zločine njegove policije. Zaradi njegovega nesramnega obnašanja in izzivajočega odgovarjanja ga je moral predsednik sodišča večkrat opozoriti, da se vede dostojno ter stvarno odgovarja na vprašanja.

GRŠKA REAKCIONARNA VLADA TERORIZIRA MLADINO

Atene, W.N.S.: — Grška reakcionarna vlada je otvorila razpravo proti organizaciji grške mladine katere šteje 300.000 članov in ji grozi z uničenjem. Organizacija je obdolžena, da njene aktivnosti niso v skladu z njenimi proglašanimi cilji.

Ta teror je sledil takoj po enakem postopanju proti strokovnim unijam. Mnogo Evropskih organizacij je poslalo ostre proteste proti takemu postopanju mladinske organizacije v Grčiji, ker to zasmejuje načela in ustavo Združenih Narodov. Svetovna Zveza Demokratične Mladine je iz svojega glavnega urada v Parizu poslala svoje zakonite opazovalce na sodnijski proces v Grčijo.

Mnogo voditeljev in članov te mladinske organizacije se je aktivno udeleževalo partizanskih borb za osvobodjevanje Grčije izpod fašistične okupacije in cela vrsta takih mladincev je v borbah zaslužila visoka odlikovanja v borbah proti fašizmu.

TORONTO, ONT.

Lokalni odbor S.K.J.S. sklicuje množično zborovanje v soboto dne 4. januarja 1947. Zborovanje se bo vršilo na 386 Ontario St., začetek ob 8. uri zvečer.

Glavni govornik na tem zborovanju bo Stevo Sterdar, kateri se je nedavno povrnil iz Jugoslavije, kjer se je nahajal ko član delegacije poslane po S.K.J.S. in delovnih grupah v Jugoslavijo.

Vabimo vse naše izseljence iz Toronte in okolice, da se tega zborovanja udeležite v obilnem številu.

SUDBURY, ONT.

Na znanje članom odseka Zveze Kanadskih Slovencev, da se vrši letna seja odseka v nedeljo 5. januarja ob 1.30 uri popoldne v znanih prostorih na 322 Bessie St. Kersse bo na tej seji volil odbor za leto 1947, se vljudno vabijo vsi člani, da se seje za gotovo udeležite.

V ravno istih prostorih se bo isti večer vršila zabava v prid tiskovnega fonda za list Edinost.

Vljudno vabimo vse Slovence in Slovenke kakor tudi brate Hrvatce in Srbe, ter ostale prijatelje, da se večerinke za gotovo udeležite.

J. Nemanich, tajnik.

TORONTO, ONT.

Naznanja se članom odseka Zveze Kanadskih Slovencev, da se vrši seja odseka v nedeljo 5. januarja ob 2 uri popoldne v znanih prostorih na 386 Ontario St.

Ker bo to obnem tudi letna seja in poročilo, na kateri se bo volil odbor za leto 1947 ter več važnih točk za razpravljati, se naproša vse člane in članice, da se seje za gotovo udeležite.

R. Mavrin, tajnik.

Tine izpod Bohorja

(Iz 3 strani)

tar kolja in mu ga sedaj, proti večeru, ko bolj ulegne, zapelje na dom.

"Kam, Tine?" sem ga kot znanca vprašal.

"Na Senovo. Mesarju — saj ga poznaš — sem prodal šest butar kolja. Zmenila sva se, da mu ga dostavim na dom," je dejal in mi pomežiknil.

Tisti trenutek pravzaprav nisem vedel, zakaj tisti hudomušni smehljaj. Vpraševal ga pa nisem. Časi so bili taki, da ni bilo ravno treba da vedo vsi, kar je bilo znano enemu. Ščasoma pa sem se zvedel, da je bila v eni tistih butar težka partizanska strojnica, namenjena za popravilo. Petdeset korakov od švabske postojanke je Tine svoj tovor razložil. Hladno, kakor da gre pač za navadne fizičolovke se je pri tem držal in nakopil pet nedolžnih butar na tisto sumljivo.

"Bolje ni moglo iti," je zamrmral, ko je pogledal okrog sebe in se poslovil od kupa kolja ob glavni cesti. Svoj posel je opravil.

Nešteto najrazličnejših vestí je Tine spravljal v Bohorja v dolino in obratno. Težko je to. Da bi vsako stvar obdržal v glavi, to ne gre. Preveč je bilo tega. Prenašati pisma in razne listke pa je bila silnoročna narodna stvar. Tine jo je rešil sijnajo.

Brez kobilice ni itak nikdar prišel v dolino. In se je domislil. Zakaj, zapravljav ne bi tudi kobilica prevzela nekaj te silne odgovornosti? In jo je res. V komatu je iztaknil in pripravil skrivni prostorček, kamor je nenajdljivo zatikal razna pisma, listke in papirčke, ki so pomenili kaj več. In ko je prišel na zanesljivega človeka, ki je radovedno povprašal po pošti s hribov, je Tine z enim samim pogledom premotril okolico in se odsekal:

"Kobilica jo ima." Brž je pristopil k svojem poštarju in izmed jermenja izvlekel toplo pismo, ki ga je grela konjska kri.

Pa se je zgodilo, da je srečal švabsko patrolo. Malo nerodno res. Tukaj sredi ceste, kobilica pa ima toliko pisem! Brž je zadremal, med stisnjenimi trepalnicami pa lovil poglede neprijetnih srečalcev. Nekdo se je zadril nad njim. Narejeno se je zbudil in prestrašil. Voz je bil že mimo.

"Ej kobilica, če bi švabi zvedeli kak pismošna si ti, bi šla tvoja in moja glava," je polglasno spreporil, ko je voz zavil za ovinkom.

19 marca 1944. ne bomo tako hitro pozabili. Ze v dopoldanskih urah je sto in sto težkih bombnikov z južno-italijanskih letališč rezalo bele brazde na sinjem, umitem nebu in obetalo slabe čase onemu nemškemu kraju, kjer bodo pričeli razkladati svoje tovore. Z orjaškimi trupi je na obzoru izginjalo mogočno bučanje motorjev in prihajalo do naših ušes kot divjanje nevihte tam nekje v daljavi.

Kmalu popolno se se že vračali vendar mešani s sovražnimi lovci. Vnela se je zračna borba. Tine jim je izpod Bohorja napeto sledil, ko so vršali preko širokega gorskega slemenca, se zaganjali drug v drugega, odletavali, se zblizali in obsipavali s točo kroglj iz težkih strojníc. Za njega je bil to praznik. Šlo je zares. Iz enega bombnika je že šinil plamen, še malo in hropče je padel nekje onstran zadnjih brd. Tudi drugi se je že sumljivo nagnil. V brezkrajni sinjini so kot beli golobčki splavalí padobranci. Ljudje, rojeni kdove kje, so padali neznanim bohorskim šumam v naročje.

In spet je bil Tine tisti, ki se je prvi zanael. Vzel je na piko padalca, ki bo po njegovem mnenju dosegel zemljo njemu najbliže. Ni ga izpustil iz oči, medtem ko se je bližal kraju, kjer bi verjetno imel pristati. Skozi grmovje, grape in gozdove so ga nesle noge. Vedno bolj sta se bližala. Zdelo se mu je, da pada vedno hitreje, dokler se ni končno spustil med vejami in pristal na mehkih gozdnih tleh.

Tine stori še nekaj korakov in njegov pogled se ujame s tujčevim. Oba obstaneta nepremično. Dva človeka različna po narodnosti, navadah, zemlji, kateri pripadata in položaju. Vsekar čudne okoliščine. Toda le trenutek je trajal ta pogled. Amerikanec je že segel v globoki žep po stekleničico strupa in ga hotel zavžiti. Tine je bistro sprevidel njegovo nameno in mu brž z rokami odmahal, češ: ni potreba! Padalec ga nezavljivo pogleda in v razburjenju izdavi z roko kazajoč čez pokrajino:

"Hitlerland?"

Tine ga je razumel.

"Ne, ne, Tito... Tito...!" Amerikanec je postal pozoren, vendar, še ni verjel popolnoma in je še držal pripravljeno stekleničico strupa, ko je Tine zopet vprašal:

"Tito — partizan?"

"Da, da. Mi vsi Tito — partizan. Vi Amerikan, mi vsi Tito — partizan, tako..." in je kazal obeh rok skrivlj in sklenil člen pri veri.

To, izgleda, je Amerikanca ganilo. Stopil je korak bliže. Tako je storil tudi Tine. Šel je celo še dalje, ko je pokazal na steklenico strupa in vprašal, čeprav si je bil na jasmem:

"No, tovariš, kaj imaš to? Šnops?" Nedolžno ga je pogledal, vendar je njemu samemu v kotih ustn zaigral smeh.

Pilot, čeprav še v nejasnem položaju se je sedaj od srca zasmeljavil, ponudil stekleničico Tinetu, češ: pij! In ko je Tine to prijzno ponudbo odklonil, je padalec brez pomisleka vrgele strup v stran in ponudil Tinetu roko:

"Ti, jaz — kamerad!"

Tako je postal Amerikanec, ki se je pravkar še sulkal na blestem bombniku, bohorski partizan. Tinetu je na prste kazal koliko ima otrok, da ga čaka žena, ki živi nekje v bližini Chicaga, in pač o vsem, kar mu je najbolj ležalo na srcu. Tine pa mu je z razumevanjem pritrjeval z "Da, da, da..." pri nas je tudi tako...

Tako sta si v hipu postala najboljša prijatelja. Zapeljal ga je v partizansko bolnico, ker si je pri padcu natrl ude. In ko so Tineta domači poslali zadrževali, da se ni sta včasih videla po več dni, je postajal nestrpen in je neprestano izpraševal bolniškega strežnika:

"Kje Tine... kaput?" In ko so mu dopovedovali, da je še živ in zdrav, se je zopet zleknil po skromnem pogradu podzemljске bolnice in čakal, čakal, da pride Tine. Naučil se je več slovenskih besed, ki jih je ščasoma pričel povezovati v določnejše smisle.

Dobrih šest mesecev je ostal v bohorskih gozdovih. Nekoč pa je iznenada prišlo naročilo, da pojde nazaj v kraje, od koder je priletel. Težko se je ločil od tovarišev. Solze pa so ga polile, ko je Tinetu podal desnico:

"Tine, hvala! Škoda, nič več šnops!" Vzela ga je globoka hosta, skozi katero ga je med dvema tovarišema vedla pot na Dolensko, od tam pa po zraku dalje, kdo ve kam.

Takih in podobnih dogodkov je silno veliko. Povsod je bil Tine. Ni torej čudno, da je bil poznan daleč okrog. Rad je pomagal vsakomur, izredno zadovoljen je bil, kadar je kako zagodel Švabom.

Ko sem nekega večera proti koncu februarja 1945 stopil v njegovo hišo, ga nisem mogel najti v gneči, ki je vladala v obeh velikih sobah in v ž. Minerci, namenjeni dvigniti železnico na Blanci, kurirji za Koprivnico, Veterinik, Senovo itd., pa neki dolgi tovariš tam nekje od Litije, ki je skupini terencev razlagal položaj na frontah, — skratka: bučanje in življenje kakor v panju. Iz nekega kosa se zasmije Tine;

Mati ga zavrne: "Zdaj si še gospodar, zdaj. Pač pa zadnjič ni mnogo manjkalo, da res ne bi bil več."

"Kako zakaj pa to?" jih postane več radovednih.

"Veste: Lepega dne dopoldne sedi pri tej-le peči in govori. Pa se odpro vrata, v sobo stopijo Švabi. Pogledam skozi okno, zunaj vse polno te golazni. S Tinetom se spogledava. Takrat pa je zareži njihov komandant: Kje pa imate sina?"

"Sina: Aha, sina... Pri drvah je v hosti" sem lagala.

"Lažete!" je zarežal še hujše.

"Če pa meni ne verjamete, pa tegale vprašajte!" sem pokazala na Tineta.

"Kdo pa je to?" je hotel vedeti. "Ta? Naš hlapec je, a je malo takole..." sem parkrat na hitro zakrožila z roko pred čelom. Ampak toliko pa tudi on ve, da sina res ni doma" sem se dodala.

"Kje je sin?" se je tedaj komandant obrnil na Tineta. Ta pa se mu je nevedno nasmejale in mahnil z roko proti gozdu.

"Marš ven, ti..." je takrat zarežal tisti Švaba. Tine pa ni čakal, da bi mu rekel še enkrat. Na prvo besedo je odštorkljale na prsto in zgnil za hlevom.

"Takrat je šlo pa res na tesno," je smeje zaključil Tine materino pripovedovanje.

Knjiga Tinetovih doživetij iz

Kako je bilo otvorno prvo zasedanje ustavodajne skupščine L.R. Slovenije

(Iz prve strani)

POZDRAVNE BESEDE OTONA ŽUPANČIČA

Visoki zbor, tovariši in tovarišice! Tesno mi je pri srcu in sam ne vem, kako bi dostojno izrazil svoje veselje, da mi je bilo dovoljeno čakati ta veliki, ta slovesni dan, ko vidim zbrane zastopnike osvobodene Slovenije in da me je doletela izredna čast, da smem pozdraviti s tega mesta odlični zbor, ki si ga je slovenski delovni človek prvič svobodno izvolil za svojo najvišjo ustavodajno in zakonodajno oblast. Ko gledam, tovariši, vaše vrste, mi preleta dimišijo šumenje naših gora. Tukaj bi moralo dišati po zelenju, po zelenih gozdovih in voda bi morala šumeti, zakaj vse, kar vidim tukaj pred seboj, se mi zdi — sam partizan. Zares, kakor da so se semkaj po volji in na klic slovenskega naroda z gora in iz gozdov preselili tisti, ki jim po pravici gre krmilo, ker so v najtesnejših urah slovenske zgodovine pod najhujšim okupatorskim pritiskom med pokanjem pušk in grmenjem topov pod vodstvom Komunistične partije zasnovali ljudsko oblast in proglasili sredi vojne viharja narodno suverenost. Zgodovinska naloga nam je zadala — ustvariti z ustavo temelje našemu novemu življenju in redu, izgraditi slovensko državnost na podlagi demokratičnosti in okviru Zvezne ljudske republike Jugoslavije.

Globoko se zavedam pomembnosti in teže te naloge in vse odgovornosti, ki smo jo prevzeli pred seboj in pred svojim ljudstvom, vendar mi nič ne tlači duha in nobena skrbr me ne mori. Naša smer in pot sta začrtani.

ZAHVALNA PISMA IZ DOMOVINE

Tolmin, 8 maja 1946. Zahvalno pismo!

To pomlad smo prejeli od Vas veliko množico ribjega olja. Zelo smo se razveselili tega dragocenega daru. Prav pristočno se Vam zahvaljujemo za poslano ribje olje. Prišlo nam je zelo prav, ker smo ga bili vsi otroci potrebni. V dolgi vojni smo bili dostikrat lačni in manjkalo nam je kruha. Nekateri otroci so bledeli in slabotni, a ribje olje jim bo dobro pomagalo. Vsi otroci ga radi pijemo.

Se enkrat se Vam pristočno zahvaljujemo in Vas iskreno pozdravljamo čez hribe in doline in morja vsi učenci osnovne šole v Tolminu, ki smo tudi vsi vpisani v Pomladke R. K. S.

Olga Zarli, Šavli Valentina, Tuta Albina, Kutin Cvetka, Brestan Dragica, Lipušček Silva, Leban Anica, Leban Ivanka, Leban Pavla, Rutar Zofka, Rutar Rozka, Oblesček Slavko, Kostantini Richard, Oblak Zoran, Jermol Stanislav, Leban Zvonko, Kavčič Jožef, Leban Jožef, Gaberšek Andrej, Tuta Pavel, Čučec Ivica, Lužnik Irena, Rutar Marija, Jug Anica.

ZAHVALA K. N. O. O. TROBNI-DOL

V dalnem kraju živeti spominjate se nas, kakor spominja se mati svojih otrok

skrbite za nas iz tujega kraja. Najlepa hvala vsem kateri so kaj prispevali našemu Krajevne narod. osv. odboru, ki so tukaj razdelili med najpotrebnejše.

Iskreno se zahvaljujem za zimski plašč ki sem ga sprejela.

— Zato to ne bo nigdar pozabljeno.

N. O. O. Trobni-dol. Senica Mici.

(Dalje prihodnjic)

dobe narodno osvobodilne borbe je polna. Popisan je poslednji list. Ko te sedaj v svobodni tuintam zanese noge mimo gostoljubne Tinetove domačije na Ločeh, te na pragu spet prijzno sprejme njegova ženska ali mamica, ki sta tako debelo rezali kruh bohorskim partizanom. Pred tvojimi očmi se spet vrstijo vsi originalni Tinetovi komadi, njegove vragolije in doživljaja iz taktarne dobe. In ko vpraša njegovo mamco:

"Kaj pa Tine, ali je še vedno tak ptič, kakor je bil včasih?" ti bo ročno odgovorila:

"O, še, še! Tak-le se ne unese tako hitro!"

Začrtala in nadela so nam jo dejstva komaj minule dobe. Naša pot ne more držati drugam, kot v nadaljevanje osvobodilne borbe in učvrščevanje njenih pridobitev, v izgradnjo tega, čemur je ta borba za človečansko svobodo in pravico udarila temelj. Dejstva se neprozorno vežejo v svoji logiki, kakor se sklepa člen s členom v nepretrgano verigo.

Tako nam ukazujejo to pot ne samo tisoči in tisoči volivcev, ki so oddali svoje glasove za OF in njen program. To pot nam ukazujejo vsi predniki, ki so bili prešinjeni z vročo in zvesto borbeno ljubeznijo do domovine, vsi živi in mrtvi, ki so se borili za narodno osvoboditev in prvi med njimi naš spoštovani maršal Tito.

To pot nam velevata bratstvo in edinstvo z vsemi jugoslovanskimi narodi. To pot nam kaže in olajšuje naša prijateljska zveza s sovjetskimi republikami pod okriljem velikega ruskega naroda, najblagorodnejše velesile med močnimi veleilami tega sveta. Na to pot nas vodi naše duhovno sorodstvo z vsemi naprednimi narodi, nas vodijo naše simpatije do vseh demokratičnih množic, naj bivajo kjer koli in v kakršnih koli razmerah. To se pravi, naša pot je v skladu z mislimi in hotenjem vsega svobodoljubnega, naprednega človeštva. Z zaupanjem gledam na vaše vrste, tovariši in tovarišice. Poleg prekaljenih borcev, ki so prelivali svojo mlado kri za uresničenje stoletnih naporov, vidim mučence in mučeničice, ki ponosno molče o svojem nečloveškem trpljenju, vidim tiste, ki so se pred širokim svetom izkazali ne le s svojo odločnostjo in neupogljivostjo, temveč tudi z bistroumnostjo dalekovidnostjo, z neprimerimo moralno višino v odporu zoper zakrnjenost, toploglavost, mrzloščnost, hinavstvo, laž in cinizem nasproti trpljenju, junaštvu in velikodušnosti. Lep, veličasten boj so bojevali, da so za hip umolknil ciniki, da so se potuhnil puhloglavci in da je presenečen prisluhlil ves sodobni svet. Slovensko in jugoslovansko ime, prej — saj vemo — dokaj neznanemu, velikim narodom včasih tuje zveneče ime je nenadoma dobilo vsebino in cvenk, iskro in blek. Zatiirani, izkoriščani narodi so nenadoma začutili v nas svoje branilce in zaveznike. Ali bo mogel kruto žaljeni albanski narod pozabiti naše zavzemanje za njegove pravice? Ostrmeli so po vseh celinah, vključeni v jarem ponižani in žaljeni. In daleč na skrajnem obzorju, na obrobju človeških bivališč, na otočjih, razsutih po brezmeznosti Tihega oceana, se dvigajo temnopolte postavbe, se vžigajo začudene mlade oči ljudstev in plemen, ki so se komaj prebudila iz otroških sanjarij, in pa so se že znašla v najhujšem sušnjevi. Te začudene oči gledajo srečne in hvaležne na majhveni narod v daljni Evropi, ki govori pred njihovimi zastopniki besede, katere obetajo tudi njim neobgljenim, vstajenje in odreš-

tev in življenje v novi radosti v njih lepem otroškem raju. Vse to nas obvezuje, vse to nam daje moč, da se globoko zavedamo svoje naloge in da vztrajamo na poti, ki so nam jo začrtala dejstva in njih logična zapovrstnost. Zakaj tudi tam, kjer vlada neusmiljeno izkoriščanje ljudskih sil in brezobzirno zatiranje svobodnega gibanja, odmevajo trdi koraki zavednega delovnega ljudstva v enem ritmu z našimi koraki. Preko ograje, ki jo postavljajo mogotci med ljudske množice, si te kličeje pogum in se medsebojno hrabre z vročimi gesli, ki jih poraja nova doba. Čas dere nevdružema v novo bodočnost. (Ploskanje.)

In če se še enkrat ozrem po vas, pričujoči tovariši in tovarišice, zagledam nenadoma med vami tudi tiste, ki jih še ni tu, ki pa bodo prišli, prav gotovo da bodo prej ali slej, da se oglasi tukaj tudi kipenje morja in skrivnostno petje gospodovskega zvonca. (Ploskanje.) Ko se nam pridružijo tudi tisti, ki so se borili in se še neizprosnno bore za Primorje in Trst, za Koroško in samoodločbo na lastnih tleh. Dokler pa jih še ni med nami, jih zastopajmo mi in jim zakličimo, da je njihova pravda naša pravda in ostane naša pravda, dokler se ne dožene, tako, kakor terja pravica na podlagi trdnih neizpodbitnih dejstev. (Ploskanje.)

Na koncu je predsedujoči predlagal izvolitev naslednjih začasnih tajnikov: Tomšič Miro, Jurčič Jožeta in Ledinka Miloša. Predlog so ljudski poslanci soglasno sprejeli. Izvoljeni začasni tajniki so zavzeli svoja mesta. Začasna tajnica Tomšič Mira je na poziv predsedujočega Otona Župančiča začela poimensko klicati izvoljene ljudske poslance, ki so izročila svoja potrđila volivnih komisij in prejela poslanske legitimacije.

Predsedujoči ljudski poslanec poziv predsedujočega Otona Župančiča predlagal v verifikacijski odbor, ki bo pregledal potrđila in volivne spise ter o tem skupščini poročal. V odbor je predlagal: dr. Marjana Breclja, Pokorna Jožeta, Vipotnika Janeza, Štara Stanka, Kimovca Franceta, Diaccia Alojza, Osolnika Bogdana, dr. Helija Modica, Bohinc Rozko, Pehačka Rada in Maležiča Matijo. Ljudski poslanci so z dviganjem rok soglasno sprejeli predlagani odbor. Predsedujoči je opozoril, da se mora verifikacijski odbor konstituirati in z svoje srede izbrati predsednika, podpredsednika in tajnika. Da se je to izvršilo, je odredil kratek odmor.

Po odmoru je predsednik Oton Župančič sporočil, da se je verifikacijski odbor konstituiral in pa so se že znašla v najhujšem sušnjevi. Te začudene oči gledajo srečne in hvaležne na majhveni narod v daljni Evropi, ki govori pred njihovimi zastopniki besede, katere obetajo tudi njim neobgljenim, vstajenje in odreš-

RAZPORED TURNEJE TOV. SERDARJA

Stvo Serdar in Nikola Kombol člana delegacije Sveta Kanadskih Južnih slovanov in delovnih grup, ki sta se nedavno vrnila iz Jugoslavije, bodeta obiskala vse večje naselbine našega jugoslovanskega naroda v Kanadi, da predložita pred naše izseljence poročilo, kaj je delegacija dosegla in kako naše narodne oblasti v Jugoslaviji gledajo na prihod naših izseljencev nazaj v domovino. Tukaj je razpored Serdarjeve turneje:

- St. Catharines, Thorold in Niagara Falls — 19. do 21. decembra.
- Hamilton, — 22. do 23. decembra.
- Windsor, — 24. do 31. decembra.
- Toronto, 4. januarja.
- Weland, Port Colborne, — 5. do 6. januarja.
- Sudbury, — 9. do 14. januarja.
- Timmins, Schumacher, South Porcupine, 15. do 22. januarja.
- Kirkland Lake, 23. do 26. januarja.
- Larder Lake in Noranda, — 27. do 30. januarja.
- Malartic in Val'd'Or, — 31. januarja, do 3. februarja.

Vsi odbori S.K.J.S. in vključene organizacije ter odbori grup se pozivajo, da napram gornjemu naznanilu organizirajo javna zborovanja in drugače potrebne stankanje.

Tov N. Kombol bo obiskal naselbine v B.C. in Alberti. On je že odšel v Vancouver, od koder bo pričel svojo turnejo.

Njegov razpored bo objavljen v prihodnih številih. Iz urada S.K.J.S.

PESEM GORA

Vendar vseh niso ubili, marveč so marsikaterega ujeli in ga napravili za večnega suznja svoji kraljici. Tem večje so bile njegove muke, ko je moral kot suženj delati pred njenimi nogami, ko je moral večno živeti pred obličjem tiste, ki ga je vsega očarala, in tem večje so bile njegove muke, ker mu je bilo dovoljeno, da se ozre po njej sami, v njen topli, mehki obraz, v njene zasanjane oči.

Zgodilo pa se je, — Kar je ded natačno vedel, — da je neki na večno suženjstvo obsojeni nesrečnik nekoč ves iz sebe kar pred kraljico in škrtati vzkliknil:

— Blagor mi, ki mi je dana brezmejna sreča da lahko zrem v milo in prekrasno lice svoji kraljici.

Nesrečnik se je izdal. Škratje, ki take ljubezni niso mogli prenašati, so si izmislili zanj še strašnejšo kazen in še večje muke. Iztaknili so mu oči, da jo oslepel ne bi mogel občudovati.

Nesrečnik tudi sedaj ni mogel molčati, temveč je vzkliknil ves poln novega občudovanja:

Blagor mi, ki mi je dano, da lahko vsak trenutek slišim njen glas, da poslušam njeno pretresljivo pesem.

Ko so škrtaje sprevideli, kako blazno jo ljubi, čeprav je slep, in ker so se bali, da bi njegova vznepenost in vztrajnost v ljubezni mogli preotiti njihovo kraljico, hkratu pa, da bi ga še bolj mučili, so ga oglušili. Zdaj, so rekli, je ne bo mogel niti videti niti slišati.

Toda nesrečnik kljub temu ni bil do kraja nesrečen. Zakaj komaj je oglušel, je že vzkliknil:

— Blagor mi, ki mi je dano, da diham isti zrak, kakor moja kraljica! Blagor mi, ki imam to srečo, da naju pokriva isto nebo! Vzeli ste mi vid, vzeli ste mi sluh, nikdar pa mi ne boste mogli vzeti zraka, ki ga skupaj diham, nikdar ne boste mogli odstreti raz naju nebo, ki naju pokriva.

Tega res niso mogli. Dolgo so se posvetovali, od jutra in še dalje in še ponovno, dokler niso sklenili, da ga vržejo v prepad.

In ko je nesrečnik padal prek skal v prepad, je klical škrtatom:

— Blagor mi, ki mi je dano, da morem in smem umreti za svojo kraljico! Povejte ji, kraljici mojega srca, da sem brezmejno srečen, ko umiram za njo. Povejte ji, da večje milosti nisem mogel doseči. Zakaj ni večjega na tem svetu, kakor umreti za tisto, kar ljubimo, umreti za tiste, ki jih ljubimo. In ti, kraljica mojega srca! je klical nesrečnik, ko je padal v prepad, — poslušaj pesem, ki ti jo poje moje vroče srce, ki te je tako neskončno ljubilo: ljubil sem te, kakor te ti tvoji škrtaje ne bodo nikdar ljubili, kakor te ne bo nihče nikdar več ljubil. Nihče ne bo več tako srečen, da bi ti mogel od blizu gledati v obraz, kakor sem ga videl jaz, da bi smel slišati pesem iz tvojih ust in vzdihne tvojega srca, kakor sem poslušal jaz, da bi smel poljubiti prste na tvojih nogah, kakor sem smel jaz, ko sem bil tvoj suženj. Blagor mi, da umrem šele, ko sem videl in doživel vse to.

Tako je klical in prepeval nesrečnik ko je letel prek skal v globok prepad. Prepeval in klical je dotle, dokler ni priletel na dno, kjer se je ob skali raztreščil. Ves se je razbil, samo srce je ostalo celo. Prileteli so orli izpod neba, ključali njegovo telo in ga vsega požrli. Nazadnje pa, ko že razen srca ni bilo ničesar več, je priletel mladi orel, ki se je lotil tega. Ker ga ni mogel načeti, je zaključal vanj in ga odnesel na visoko skalo. Za njim je priletel njegov oče; stari orel. Ko je ta videl, kako se sin vbada, ga je vprašal, kaj je našel. Sin je odgovoril:

— Našel sem, oče, kos mesa, ki ni nič prida. Ne vem, kaj je.

Stari orel se je ozrl po grizljaju in je odgovoril: — To je srce, nesrečnik. Bilo je preporno ljubeno. Njegovo telo so škrtaje lahko ubili, srca pa mu niso mogli. To je ostalo celo in, sin moj, tudi ti mu ne boš kos. Ljubezen je samo človeška stvar, a strašna. Ubij človeka, toda njegova ljubezen ostane vekomaj živa. Srce, ki pozna samo ljubezen, ni nič prida. Najmanj za nas zvezi. Zato ga pusti, sin moj.

Kljub temu je mladič še nekaj časa ključal srce, a ko le ni mogel z njim nič opraviti, ga je pograbil, poletal z njim prek najvišjih vrhov in ga spustil v najgloblji prepad.

(Dalje prihodnjic)

Port Arthur Ont.

SLOVENCÍ, HRVATI, SRBI in vsi kateri čitate in podpirate napredni tisk ste vabljeni da v veseli družbi pričakate SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1947, katerega vam želimo iz dna srca vsenk skupaj in ob enem vas vabimo na hišno zabavo (večerinko) na Silvestrov večer 31. decembra 1946.

VES DOBIČEK JE NAMENJEN ZA LIST EDINOST

Ne pozabite lista Edinosti in večerinke v Frank Cimpričevi hiši 464 Merrill St. Začetek zadnjega večera v tem letu bo vsak čas zgodaj zvečer in končé???, o prvo jutro v letu 1947, ko bo šlo staro leto in prihajalo novo in vgasnila luč, da bodete vsi židane volje vam jamči odbor.

Vsem nam je poznana Cimpričeva družina. Mogoče je to zadnja večerinka zadnja za gotovo leto pri Cimpričevih. Frank in Tilka z dvema otrokoma — z Francetom in Anico se bodo kmalu vrnili nazaj, nazaj v domači kraj, kjer jezik naš se govori — v Jugoslavijo...

NA SILVESTROV VEČER BO NAJLEPŠE PRI CIMPRICEVIH!

Odbor za kampanjo Edinosti Port Arthur, Ont.

